

8/15

MÖTE MED ETT HELGON

PÅ KVÄLLEN samma dag jag träffat Nehru får jag av en tillfällighet ett samtal med en av hans främsta motståndare, Archanya Kripalani. För ett årtionde sedan hörde Kripalani till kongresspartiets ledande män, och då Nehru bildade regering var han partiets ordförande, en befattning som, likt ordförandeskapet i Englands labour, inte medför ledarskap i partiet. En konflikt med Nehru om regeringens sammansättning lär ha bidragit till att föra över Kripalani till socialistpartiet, och under några år var han chef för detta parti; sedan dess har han halvt om halvt lämnat politiken, även om han sitter kvar i parlamentet, och han har nyligen vägrat att återinträda som socialistisk ledare. "Har ni en bild av er statsminister i tidningarna varje dag?" frågade han, en antydning om att han anser Nehru svag för reklam och publicitet; då jag nämner att kungen från fotografisynpunkt är Sveriges Nehru ler han belåtet.

Men det är inte som politiker jag tänkt presentera Kripalani. Jag träffar honom på en middag med europeiska och indiska gäster. Han sticker av genom sin klädsel: den gamla indiska togan, inte västerländsk dräkt eller kongresspartiets uniform. Han sticker inte av, han överväldigar genom sitt utseende, sitt ansiktsuttryck, sitt sätt att uppträda och tala. Jag har förut skrivit om de många goda och förnäma ansikten som skymtar och möter i Indien. Kripalani fulländar typen.

KRIPALANI

Han verkar muntert och spirituellt helgon. De fina och regelbundna dragen skiftar från allvar, melankoli och asketism till en nästan flamsig humor, från visdom till barnagladje. Han tycks vara genomreflekterad och djupt medveten, men bär denna börda utan besvär, utan att märka den. Den okonstlade godheten härskar så suveränt att "kvikheten och dess gemenhet" — för att bruka Nashs ord — reduceras till arrangemang, till sällskapslek. Han kan till och med vara elak — som då det gäller Nehru — utan att bilden störs; man förstår att elakheten, skämtet och hela historien är så mycket på ytan. Kripalani hörde till Gandhis närmaste lärjungar, och samtalet börjar med att någon beskyller Gandhi för att inte tillräckligt ha tänkt på det timliga, på välståndet och ekonomin. Det är fel, förklarar Kripalani, Gandhi hade alltid klart för sig att de flesta måste ha en anständig bärning för att bli goda människor, Gandhi var alltså socialist. Men naturligtvis var för Gandhi allting

medel till godheten, det materiella var bara en etapp på vägen.

Det låter ungefär som Wigforss. Men då jag frågar Kripalani om vad han menar med godhet börjar skillnaden markeras. Godheten är en viss moral, personlig och social, att vara snäll med andra, att älska sin nästa som sig själv. Men främst är den något mer, ett tillstånd av stillhet, fördragsamhet, kärlek, i vilket medkänsla och reformvilja finner plats, men där de förlorar all bitterhet och vrede. Det är inte fråga om något religiöst eller mystiskt, försäkras Kripalani; ordet helgon skall vi inte använda, det låter så krystat.

Men hur klarar man — jag menar ni — att vara god utan att känna sig god, hur kan man vara ödmjuk utan förhävelse? Ja, det frågar de som inte kan konsten, svarar Kripalani, de goda människorna känner så väl sitt eget elände att de aldrig ser sig som överlägsna andra. Men även att förakta sig själv blir ju en metod att göra moralisk karriär, blir repliken; tänk på Dostojevskijs eller Bernanos' akrobatik, och hur Tolstoj skildrar sig själv i fader Sergius. Kripalani skrattar: de där herrarna var för angelägna, för bråkiga, de gav sig in på en strävan som de inte hade naturliga anlag för. Att bli god är inte en teknik, utan en kallelse, och då kommer ödmjukheten som ett brev på posten. Finns det då inga européer som passar er definition? Nej, jag tror knappast det. Under medeltiden tycks ni ha haft några goda människor i Europa, men sedan dess känner jag inga; de vilkas böcker jag läst verkar för ansträngda och ivriga, att bli god är för dem en invecklad sportprestation. Ni förstår att här i Indien är vi vana att från barndomen se och tala med goda, om ni så vill heliga män. I min by fanns det en av dem, som alla beundrade. Det har blivit självklart för oss att söka likna dem, och en annan med goda anlag lyckas, och så hålls traditionen uppe.

De frågor som berördes i detta samtal hör till de eviga följeslagarna, och något nytt sade förvisso inte Kripalani. Men jag tror mig aldrig förr i tal eller skrift ha mött en person som lyckats så väl och som så elegant, lätt och oskuldsfullt markerat sin framgång.

HERBERT TINGSTEN

Om sitt möte med Nehru skrev Herbert Tingsten i söndagens tidning.